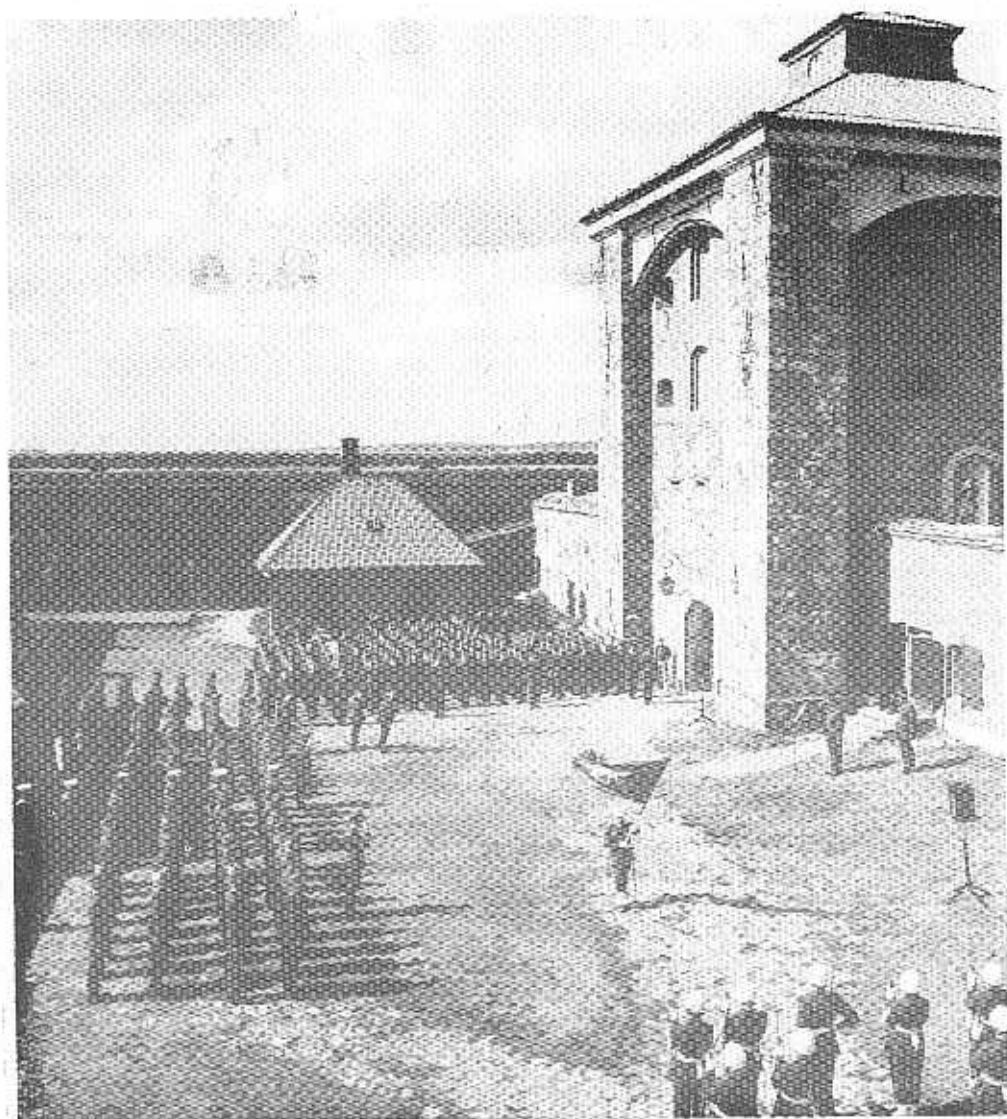

1979

Organ för
KUSTARTILLERIETS KAMRATFÖRENING
GÖTEBORG.

KUSTARTILLERIETS KAMRATFÖRENING

Ordförande Överste Lars Ahlström
 1:e v. ordförande Kapten Uno Hjänsjö
 Sekreterare Kapten Georg Gustafsson
 Skattemästare Kapten Bertil Dellming
 Klubbmästare Kapten Christer Norlander
 Ledamot Kapten Gustav Lundberg
 Suppleanter Kapten Gustav Oskrantz
 Försäljningssuppl. Yngve Gedda
 Revisorer Kapten Allan Froij
 Fanjunkare Koj Ek

Redaktör och ansvarig utgivare
 Major Bo Björheden

Biträdande redaktörer
 Major Nils-Eric Björkered
 Kapten Georg Gustafsson

Annonsredaktör
 Kapten Helmer Ternegren

Fotoredaktör: Kapten Olof Frykshö
 Teckningar: Fanjunkare Åke Bergman

Redaktionens adress och tel.
 KA 4, Fack, 421 05 V Frilunda
 031/29 20 80/281

Årsavgiften i Kamratföreningen 15,- kr.
 Postgironummer 4 50 49 - 4

*Bertil Dellming,
kamratföreningens
skattemästare*

*Annonsredaktör
Kapten
Helmer Ternegren*

*Bitr. redaktör
Major Nils-Erik
Björkered*

REDAKTÖREN HAR ORDET

Bäste läsare!

Efter en kulen höst och en osedvanligt bister vinter låter vi annonsera vårens och sommarens ankomst med ännu ett nummer av KA-FYREN. Det allt överskuggande på aktuelltidsidan är naturligtvis riksdagsbehandlingen av förslaget till ny organisation av marinen i GÖTEBORG. KA-FYREN skall vara informationskanal för kustartilleriets kamratförening i GÖTEBORG men skall också informera om utbildningsarbetet och verksamheten vid vårt regemente KA 4. När det gäller det senare kan redaktionen för att erhålla bidrag till tidningen öva viss påtryckning på kollegor, hittills har detta kunnat ske med framgång. Då det gäller föreningens aktiviteter och föreningsmedlemmarnas enskilda synpunkter önskar vi emellertid **mera bidrag** i form av debattlägg, artiklar, foton m m. Dessa insändes på enklaste sätt **men oftare** till KA-FYRENS redaktion önskar Bjö

Omslagsbilden:
 Krigsmans erinran på
 Nya Älvsborg

*Bo Björheden
Ka-fyrens redaktör*

I DETTA NUMMER

Ordförandens spalt	Lars Ahlström	4
Sverige i den nordiska balansen	Lars Ahlström	4
Liten biografi över Johan Lillie	Ragnar Hagin	7
Vinterutbildning för FBU-ungdom	Gustav Lundberg	8
Kurs mot Norge	Georg Gustafsson	12
Kamratföreningen		16
Sekreterarens spalt		17
Kustartilleriets Instruktorsskola	Roland Byrind	18
Gammalt och nytt		22
Idrottsaktuell	Bror Åke Larsson	24

Ordförandens spalt

Vårt utbildningsregemente KA 4, som är den egentliga grunden för kamratföreningens varande, är ett förhållandevis stort regemente. Sett med arméns mått är det att betrakta som ett medelstort regemente. Vår utbildning vid regementet har två huvuduppgifter. Dels utbildar vi befäl och värnpliktiga för hela kustartilleriets behov på våra sammanförda skolor – Befäls, RadarS, Marinens SjukvårdS och InstruktörS. Dels utbildar vi krigsbesättningar till C GbK förband här på västkusten främst på 2.batt och muldiv men även på de fyra sammanförda skolorna. Regimentets utbildningsverksamhet pågår året runt utan någon egentlig andhämtningspaus, vilket oftast är fallet vid andra utbildningsregementen. Vi har på regementet en genomsnittlig årsbelastning på c:a 730 elever med minimisiffran 550 i september och maximiantal 910 i februari. Det finns sålunda jämn tillgång till värnpliktiga och stambefälselever året runt vilket naturligtvis kan utnyttjas i den insatsberedskap som en storstad som Göteborg kan kräva om orostider kommer över oss.

Under året har debatten om KA 4 vara eller icke vara satt sin prägel på regementet och dess personal. Denna debatt har varit en del av planerna på utformningen av en ny marin organisation i Göteborgsområdet. I den proposition som i dagarna lagts inför riksdagen och som samolikt kommer att behandlas i kammaren under maj månad 1979 föreslås att myndigheterna ÖrfB V, GbK/fo 32 och KA 4 sammanförs till en marin myndighet med förläggning till Västerberget och Nya Varvet. I denna myndighet skall enligt propositionen utbildningsmyndigheten KA 4 ingå med i huvudsak samma utbildningsverksamhet som idag. KA 4 – kamratföreningens grund –

kommer alltså att finnas kvar i tämligen oförändrat skick. hoppas jag. Vi bör med stor tillfredsställelse hälsa budet att KA 4 bevaras. En avveckling av regementet hade frestat hårt på västkustbornas försvarsmiljö.

Om det sålunda under året har svängt kring regementet, har kamratföreningen fortsatt sin jämna lunk med ärtmiddagar, besök på Käsö och Nya Älvsborg och andra sedvanliga aktiviteter. De deltagande kamratföreningsmedlemmarna känns igen varje gång. Vi blir i föreningen dock ett år äldre för varje gång. Tyvärr är vi utsatta för en förgubbning i föreningen. Var finns reservofficerarna, de värnpliktiga befälen och de vanliga värnpliktiga?

Samtidigt som vi måste söka nyrekrytering till vår förening måste vi också enligt min mening aktivera föreningens verksamhet och anknuta den på bättre sätt till regementets dagliga liv. Vi har som framgår av föreningsaktiviteterna på annat ställe i KA-fyren försökt att få till stånd ett kamratföreningsbesök i Stockholm i anslutning till att KA 4 går högvakt på Slottet den 31 augusti – 1 september i år.

Detta är ett steg mot förnyelse i vårt föreningsprogram, men det behövs flera. Jag kommer i styrelsen att föreslå att kamratföreningsmedlemmarna ges tillfälle att följa den dagliga utbildningen av dagens värnpliktiga vid regementet för att på så sätt bättre knyta kontakten mellan kamratföreningen och förbandet. Det kanske bland medlemmarna finns andra förslag till förnyelse? Vid vårt årsmöte 10 maj 1979 bör vi väcka sådana förslag och diskutera dem och deras möjliga genomförande.

Det stundar bistra år för vårt försvar. Det märks inte minst i den pågående försvarsdebatten. Varje organisation i vårt land – och då inte minst KA 4 – har behov av en aktiv supporterklubb som i ord och verksamhet ger sitt stöd åt den. Det är min förhoppning att Kustartilleriets Kamratförening i Göteborgs skall kunna bli KA 4 supporterklubb. Detta behöver alls inte utesluta kamratföreningsmedlemmarnas möjligheter att träffas och utbyta glada minnen från den tid det begav sig. Tvärtom tror jag att både rekrytering av nya medlemmar och aktivitetsverksamheten inom föreningen tjänar på detta. Låt oss alltså inför det nya verksamhetsåret koncentrera oss på att söka bättre på anknytningen till och stöder åt dagens kustartilleriförband i Göteborg.

Sverige i den nordiska balansen

Regementschefen på KA 4 överste Lars Ahlström har för KA-fyens räkning gjort en aktuell säkerhetspolitisk översikt och kommenterar den pågående försvarsdebatten.

Målet för Sveriges säkerhetspolitik är fastställt av riksdagen: alliansfrihet i fred syftande till neutralitet i krig. Enligt internationell rätt är vi skyldiga att ha förmåga att hävda vår neutralitet. Alliansfriheten kräver att vi själva utan hjälp utifrån måste svara för att bygga upp ett totalförsvar som gör vår säkerhetspolitik trovärdig.

DEN NORDISKA BALANSEN

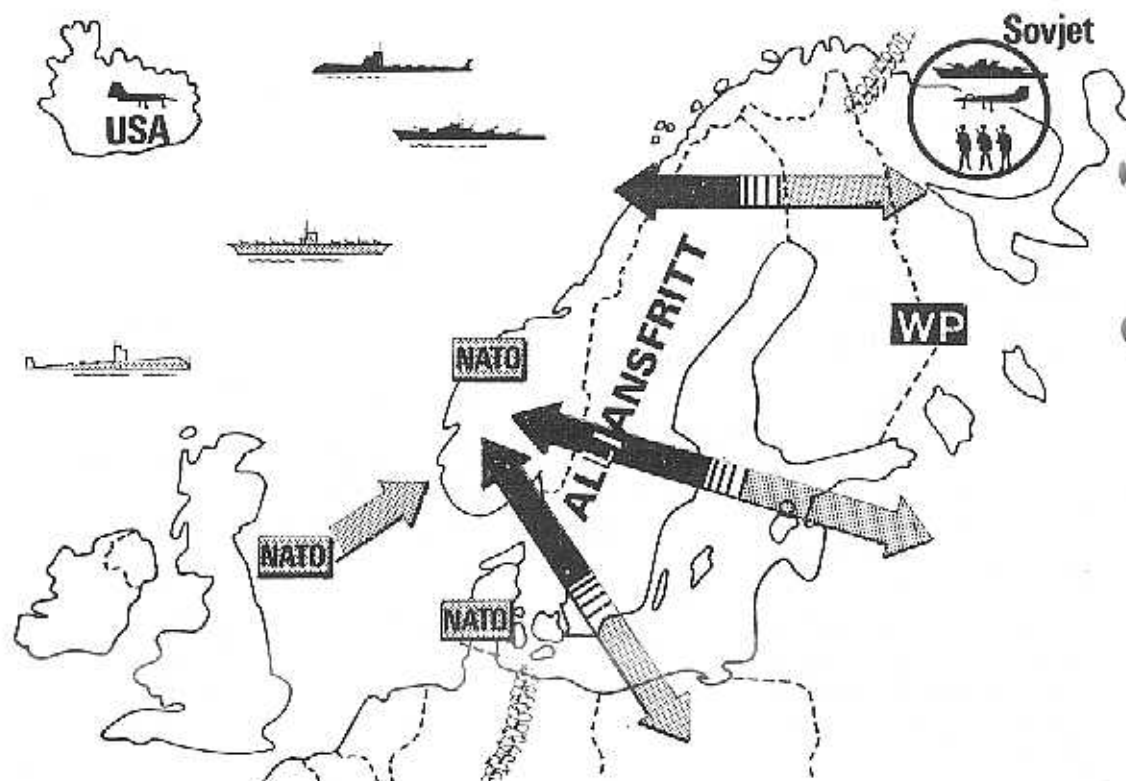
Denna säkerhetspolitik är också en odiskutabel del i det nordiska balanssystem som sedan länge gett oss politiskt lugn. Den nordiska balansen är ett begrepp som myntades i den utrikespolitiska debatten i början av 1960-talet. Man menade därmed att tendenser från någon av stormakterna att öka sin roll och sitt inflytande i Norden

skulle komma att motverkas (uppvägas) av motsvarande tendenser från den andra stormakten. Slutsatsen borde då bli att ingendera parten skulle ha något att vinna på att försöka ändra läget i Norden till sin fördel och att alltså de båda stormakterna (USA och Sovjet) borde se ett oförändrat säkerhetspolitiskt mönster i Norden som ett gemensamt intresse.

Då är emellertid att märka att det säkerhetspolitiska mönstret i Norden i allt väsentligt fastlades 1949 efter att förhandlingarna om en skandinavisk försvarsunion startade. Då – liksom idag – karakteriserar Nordens säkerhetspolitik av

- Danmark och Norges medlemskap i NATO, men med vissa självpåtagna restriktioner i

"Den NORDISKA BALANSEN"

vad avser stationering av allierade stridskrafter, basering av kärnvapen och allierad övningsverksamhet på respektive lands territorium

- Finlands neutralitetspolitik inom de ramar som 1948 års vänskaps- och biståndspakt med Sovjet (VSB) anger
- Sveriges säkerhetspolitik (alliansfrihet i fred) syftande till neutralitet i krig stödd av ett "relativt starkt försvar".

Det säkerhetspolitiska läget i Norden innebär sålunda att supermaktens styrkor ej står mot varandra i detta område. Sverige och Finland utgör en stabiliserande buffertzon som täcker mer än hälften av gränslinjen genom Europa mellan NATO och WP.

BALANSFÖRÄNDRINGAR

Men under dessa 30 år har den säkerhetspolitiska situationen i Norden förändrats i flera avseenden. Förändringarna är främst knutna till Sovjets marina expansion och därav följande utbyggnad av basområdet på Kolahalvön, som idag medger ett mera framskjutet hot mot NATO nordflank och sjövägarna från Nordamerika. Detta är grunden till NATO:s ökande intresse för förhållandena i Norden, som tagit sig uttryck i satsning på ökad lagring av krigsmateriel för till nordflanken öronmärkta allierade förstärkningsförband och på förmågan att i ökad utsträckning basera styrketillförseln på sjö- och flygtransporter.

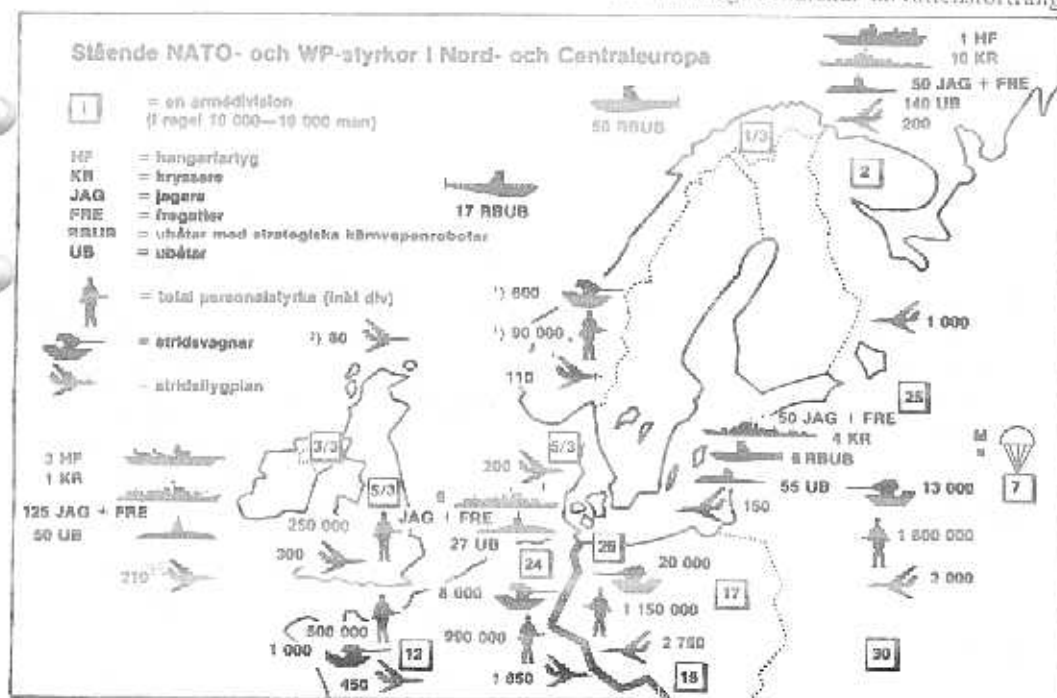
DAGSLÄGET

En granskning av dagsläget på nordflanken ger följande sammanfattade bild.

NATO:s norra flank i Europa under kommando av AFNORTH (Allied Forces Northern Europe) ligger med sitt försvarsområde bl a utanför den svenska västkusten. Från kommandots stab i Kolsås utanför Oslo leds försvaret av de strategiska nyckelområdena norr om Nordkap samt vid Östersjöinloppet (Bälten och Öresund). AFNORTH har idag inte de nödvändiga militära resurserna för att försvara sitt område mot ett eventuellt angrepp från WP. Alltså måste förstärkningar till nordflanken tillföras i ett tidigt och riktigt skede av ett krisläge. Detta är planerat och övas årligen med stridskrafter från USA, Canada och Storbritannien.

I höstas avslöjade ÖB att omfattande WP-landstigningsövningar ägde rum i Östersjön med styrkor som överfördes från Klaipeda till Ösel. Men vi vet också att NATO genomför likadana och större landstigningsövningar på nordflanken (Norge, Danmark, Shetland). Inom 40 mils radie från Göteborg planeras och övas alltså – liksom i Östersjön – stora landstigningsföretag av den typ som Maj-Britt Theorin och hennes anhängare anser vara helt ur tiden – företag mot vilka vårt försvar är särskilt utformat och lämpat.

För motparten – WP – gäller det att hindra att dessa förstärkningstransporter över havet och genom luften når fram. För att göra detta krävs att WP tidigt behärskar farvattensförträngning-

1) Summa för NATO nordsektor (AFNORTH) omfattande Danmark, Norge och norra delen av Förbundsrepubliken Tyskland.
2) Ubåtsjakt och marinspaning i Nordsjön, Norska Havet och nordöstra Atlanten.

arna vid Nordkalottnområdet. Hur stora och omfattande de sovjetiska basanläggningarna än är, bedöms WP för sin sjökrigsföring vara beroende av varv, förråd och utbildningsanstalter i Östersjön. Dessa är av helt andra och större dimensioner än vad man förfogar över i Murmanskområdet. Behovet av förbindelsevägar mellan Murmansk och Östersjöbaserna är klart framträdande. Därmed kommer också de militärstrategiskt viktiga Östersjöinloppen in i bilden. Men herraväldet till sjöss kräver också kontroll över angränsande landområden, d v s i första hand till danskt och norskt territorium. Där sitter NATO i dagsläget ganska bra till med bl a flygbaser i Danmark, som når långt in över sovjetiskt territorium.

För WP måste det vara angeläget att i ett krisläge ändra på detta förhållande. Kampen om herraväldet till sjöss och i luften mellan NATO och WP utanför Norska Havet, på östra Atlanten och kring Östersjöinloppet kommer troligtvis att karakterisera ett eventuellt storkrig i vårt närområde, ett storkrig där Sveriges strävan skall vara att hålla sig neutralt. En motsvarande kamp om herraväldet mellan NATO och WP kommer i varje fall inte att äga rum i Östersjön!

DE NORDISKA LÄNDERNAS MÖJLIGHETER ATT PÅVERKA BALANSEN

Så ser alltså den nordiska balansen ut idag. De fyra nordiska ländernas säkerhetspolitiska mönster influeras av de båda stormaktsblockens agerande. Men visst har också vardera av de fyra nordiska staterna möjligheter att reagera och bidra till att uppkomna balansrubbningskorrigeras. Störst möjligheter har Norge och Danmark med sina självpåtagna restriktioner i NATO-medlemskapet, d v s stationerings-, kärnvapen- och övningspolitiken.

Ett fasthållande av övningspolitiken betyder inte förbud mot att ha allierade förband på norsk och dansk jord. Under ett stort antal övningar har det funnits allierade styrkor längre eller kortare tid både i Danmark och Norge. Endast Bornholm och Finnmark fylke har varit klart undantagna från markoperativa övningar. Ändringar i detta förhållande kan användas som reaktion. Man skall också komma ihåg att såväl stationerings- som kärnvapenpolitiken gäller "under fredstid". Skulle en allvarlig kris uppstå, där Danmark eller Norge känner sig hotade av angrepp, kan de självpåtagna restriktionerna ifråga om stationering av allierad trupp eller allierade kärnvapen ändras. Inom ramen för den nuvarande tillämpningen finns också utrymme för reaktion genom att öka möjligheterna att ta emot förstärkningsförband, t ex genom ökad

lagring av krigsmateriel, förbättrad hamn- och flygfältskapacitet, längre och flera övningsperioder för allierade förband m m.

Finland kommer i en uppkommen krissituation troligen att ägna all kraft åt att förhindra eller fördröja finsk-ryska konsultationer enligt VSII-pakten genom att försöka höja konsultationströskeln och söka överbevisa Moskva om att både finska och sovjetiska intressen tjänar på att Finland hålls utanför i en konflikt. Detta är också en form av balansreaktion.

Sverige kan naturligtvis för att parera balansändringar vidtaga vissa beredskapsförstärkingar, men vi kan inte som Danmark och Norge kalla på allierade förband. Vi måste ensamma försöka skapa tilltro till vår förmåga att hävda vår neutralitet, att göra trovärdigt att vi inte kommer att tillåta någondera parten att på något sätt utnyttja vårt territorium till nackdel för den andra parten. Därför är det svenska försvarets omfång och styrka särskilt viktigt för bevarandet av den nordiska balansen. Inte minst detta förhållande talar klart emot att Sveriges fredstidsberedskap minskas, vare sig dessa minskningar skylls på en inte existerande avspänning i vår omvärld eller en brist på ekonomiska resurser – en brist som inte finns när det gäller andra samhällsfunktioner än försvaret.

DAGENS SVENSKA FÖRSVARSDEBATT FARLIG

Försvarsdebatten i Sverige idag påverkar tilltron till det svenska försvaret både utåt och inåt. Det sista är kanske inte det minst viktiga. Försöken till förlöjligande och misstro till försvarets myndigheters agerande i olika frågor drivs av en liten försvarsnihilistisk minoritet. Dessa s k opinionsbildare och deras aningslösa medlöpare kan på sikt bli en stor fara för neutraliteten och vår säkerhet. Våra försvarsansträngningar politiseras i allt mer ökad omfattning. De politiker som idag inte inser att de i denna debatt måste hävda tilltron till vår neutralitetspolitik, agerar utan ansvar. Omvärldens förmåga att hota vår frihet är betydligt större idag än för 40 år sedan. Var och en som läst den i höstas utkomna boken "Norge 9 april 1940" måste inse vart det kan bära hän. Norge var då ett land utan tilltro till sin neutralitetspolitik, med undermålig beredskap och med en av politiserad debatt lamslagen handlingskraft hos försvarsledningen. Norge av idag har tagit lärdom av denna bittra läxa. När skall svenskarna inse vartåt vi är på väg? Vad säger den stora tysta majoriteten, bl a vår omfattande frivilligrörelse och även våra kamratföreningsmedlemmar? Varför tiger de/vi?

Liten biografi över Johan Lillie

Ingenjör Ragnar Hagin har forskat en del i Nya Älvsborgs Historia. Ett intressant namn är i detta sammanhang Övlt Johan Lillie "Älvsborgs Försvarare".

Den mest namnkunnige krigare i Nya Älvsborgs historia är Johan Lillie. Det var han som ledde det tappra försvaret av fästningen vid det stora anfallet som leddes av den norsk-danske sjöljälten Tordenskjöld (Peter Wessel).

Vem var då denne Johan Lillie och varifrån härstammade han? Jag skall försöka ge svar på dessa frågor.

Hans fullständiga namn var Johan Abraham Lillie af Aspenås och han var son till Bengt Lillie och hans maka Märtha. Han föddes på Hjärta-reds säteri i Tvärreds socken (mellan sjöarna Tolken och Åsunden) den 2 december 1675.

1692 antogs han som volontär vid garnisonregementet i Malmö, men trivdes uppenbarligen inte eftersom han tog avsked året därpå. Dock återfanns han 1695 som volontär, nu vid Svenska Livregementet till fots. Där avancerade han till rustmästare 1696 och samma år blev han furir och förare. Först 1700 blev han sergeant, men sedan kom beföringarna snabbt.

Fältväbel vid Älvsborgs regemente med löjtnants grad 1701; regementskvartermästare 1703; kapten 1704; major 1710; överstelöjtnant 1712. Den 17 april 1716 blev han interimskommandant på nya Älvsborg och kommandant "på riktigt" den 27 juni 1719 (Tordenskjöld kom ju på besök samma år, den 21 juli).

Lillie blev friherre strax innan Tordenskjölds anfall, närmare bestämt den 12 juli.

I oktober 1719 erbjöds han befattningen som kommandant för Göteborg men tackade nej till detta. Istället blev han överkommandant på Vaxholms fästning 1720. Slutligen utnämndes han till överste och chef för Älvsborgs regemente i maj 1728.

När han dog på Bjärka i Bjärklunda socken (väster Hornborgasjön) i oktober 1738 var han 63 år gammal. Lillie begravdes i sin födelsesocken Tvärred, där även hans hustru och fyra små barn är begravda.

Johan Abraham var gift med Ulrika Eleonora Hjerta, född 1681 i Vånga socken. Hon överlevde sin man med 23 år och dog alltså 1761.

Claes, född 1705 och död 1764 på Såtenäs Tuns socken, och Ulrika Eleonora, född 1721 och död 1784, var de enda av barnen som överlevde föräldrarna. Claes hade en son, Johan Otto, och det var troligen den siste på svärdssidan. Han avled den 13 januari 1813.

Ulrika Eleonora var gift med kaptenen Johan Gustaf Utter.

Johan Lillies försvar av Nya Älvsborg var inte de enda strapasor han var med om.

1710 deltog han i slaget vid Hålsingborg där han anförde Älvsborgs regemente efter det att friherre Fleetwood blivit skjuten. Han förde även befälet över Älvsborgs regemente vid Gadebusch 1712. Han fick tillsammans med 1500 man stå i vatten under bar himmel i tre dygn vid Eidern.

Jag har försökt anskaffa ett porträtt av Lillie men inte ens på porträttarkivet kan man plocka fram något sådant.

PS Den siste hövitsmannen på gamla Älvsborgs slott var även en Lillie af Aspenås, nämligen Per Lillie. Han och hans hustrus grav kan ses vid Angereds kyrka.

Vinterutbildning för FBU-ungdom

Kaptén Gustav Lundberg, aktiv utbildare och under många år ledare för UKA 4 tar oss med på en tur till Transtrand och Sälen-fjällen.

Under vecka 9, då skolornas vinterlov inträffar, anordnas vinterläger för FBU-ungdomar. Sedan 1970 har ett av lägren varit beläget i **Transtrand**, dit huvuddelen av eleverna kommit från UKA 4 (Ungdomsavdelningen KA 4). Skolledning och instruktörer har därför varit kommanderade ur KA 4 med GbK/Fo 32 som ansvarig myndighet.

1979, den 24. februari åkte en grupp förhoppningsfulla ungdomar från **Göteborg** till **Transtrand**. Antalet 47 fördelades på 8 flickor och 23 pojkar från UKA 4, 13 pojkar från SignU (Infanteriföreningens ungdomsavdelning) och 3 flygvapenpojkar från **Halmstad**. I **Transtrand** tillkom ytterligare 2 flygvapenpojkar från **Gävle**, så att lägret bestod av 49 elever.

Organisationen var följande med de olika kursernas utbildningsmålsättning i stort:

Fjällkurs 2:

6 elever, som tidigare deltagit i minst 2 år.
Kurschef: Fj S-E Karlsson
Målsättning: Att klara 2 dygns vistelse på fjället med övernattnig i snöbivack.

Fjällkurs 1:

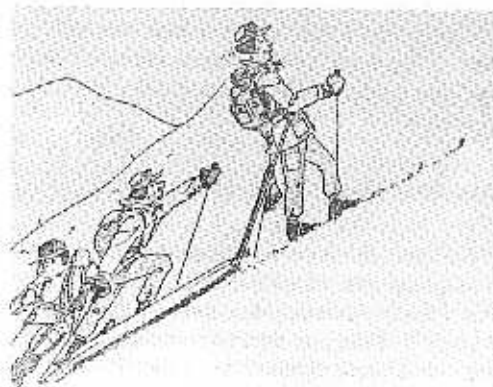
20 elever, varav 4 flickor samtliga tidigare genomgått vinterkurs.
Kurschef: Kn Löfgren med kn Gunnar Hellekant som medhjälpare.
Målsättning: God kunskap i skidåkning och dragning av pulka samt klara en vistelse i ett dygn med övernattnig i snöbivack på fjället.

Vinterkurs:

23 elever varav 4 flickor samtliga nybörjare.
Kurschef: Kn Göran Palm med kn Göte Gustavsson och Lt Kent Werner som medhjälpare.

Som skolchef fungerade undertecknad med fj K I Andersson som adjutant och materielredogörare.

Med hänsyn till målsättningen inser väl alla att veckans alla timmar behöves för att nå ett gott resultat på ett från alla synpunkter säkert sätt. Resdagen användes förutom för transporten till att ordna förläggning i lägrets förenliga ba-

racker, till genomgångar av bestämmelser och ordningsföreskrifter samt uthämtning av materiel. De flesta hade passat till skidorna redan i **Göteborg**.

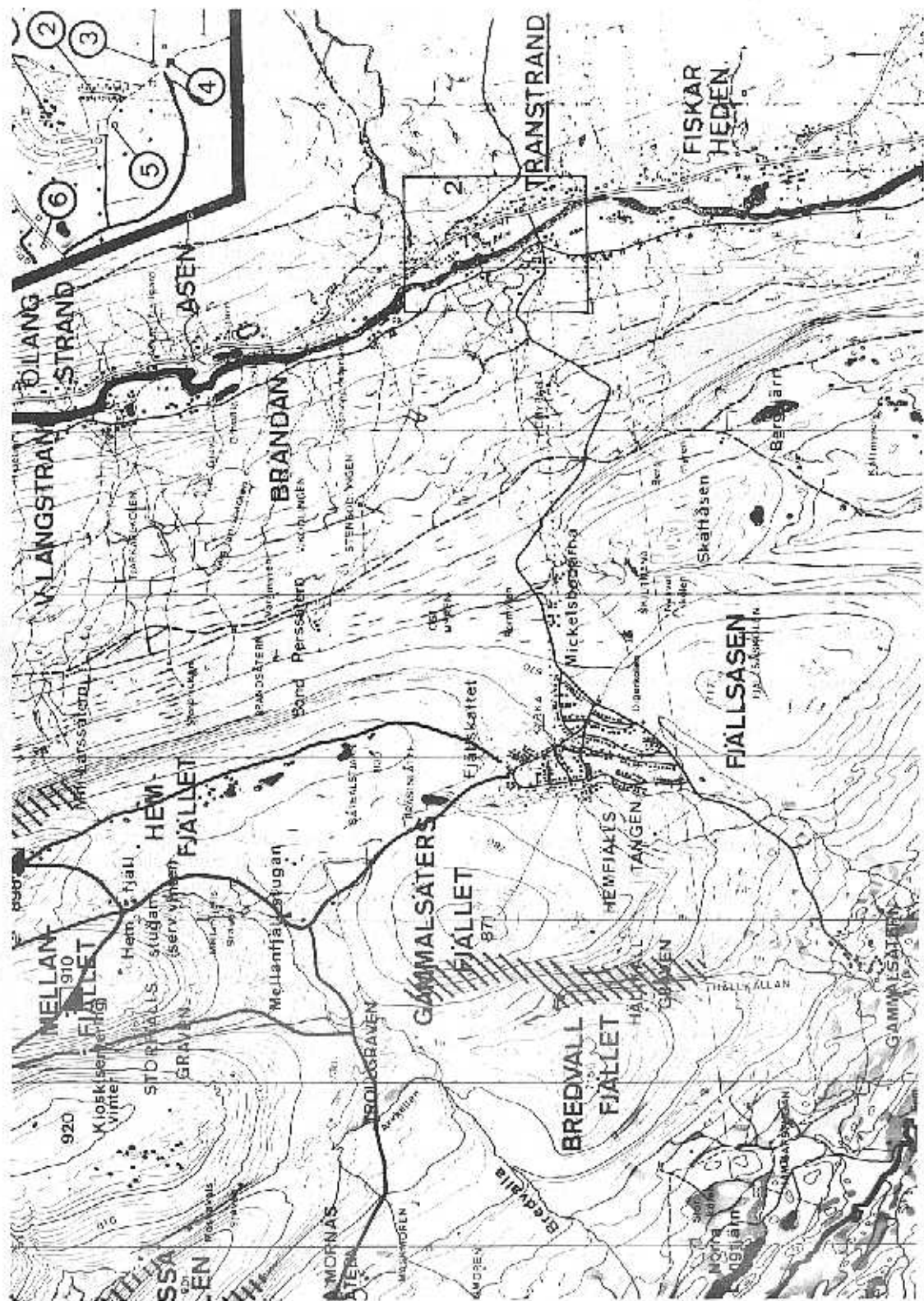
På söndagen gällde det att få ordning på skidåkningen.

För vinterkursen kunde det på vissa håll vara lite problem vem som skulle bestämma färdriktningen, skidorna eller åkaren. Nåja, även i övriga kurser uppstod samma problem, därför att trots att vi haft god tillgång på snö även i **Göteborg** hade en hel del inte åkt skidor sedan förra vinterlägret. Övningarna bedrevs både på söndag och måndag vad gällde åkteknik på kalfjället på sluttningarna av Gammelsäterfjället och Hemfjället och området däremellan.

På måndagen genomförde fjällkurs 2 ett övningspuss i utförsåkning i slalombacken i Lindvallen.

Kvällarna användes till teoretiska genomgångar i åkteknik, vallning, fjällkunskap och annat som övades praktiskt på dagarna. Dessutom behövedes en del tid för skötsel av materiel och för sig själva. En del skavsår kunde inte undvikas, men med syster Majs hjälp klarades även detta. Vila och sömn behövedes också.

Under måndag kväll och tisdag morgon packade fjällkurs 2 sina pulkor och åkte upp till en snö-

Övningsterrängen

driva på Hemfjällets västrsida, där de byggde sin snöbivack. Den dagen var fantastisk, solen sken från en klarblå himmel och när jag besökte bivackplatsen på eftermiddagen hade samtliga i kursen lättat på klädseln och var helt nakna på överkroppen. Humöret var på topp och fina "bostäder" grävdes.

Fjällkurs 1 påbörjade sin snöbivack på förmiddagen och åkte slalombacken på eftermiddagen. Vinterkursen åkte i slalombacken på förmiddagen och gjorde en tur i fjället på eftermiddagen, åksskickligheten hade nu blivit betydligt bättre. Efter tisdagen hade alla även fått lite färg på näsan.

Under onsdagen utrymdes lägret och alla flyttade ut i naturen.

Vinterkursen ordnade sina tält i närheten av lägret. När detta var klart åkte de en runda på 5 km och en utförlöpa på 6 km, som kallas "slängungan". Nu hade alla tagit befälet över skidorna och allt gick bra. Maten lagades på jägarkök, så att personalen i köket fick lite ledigt, vilket husmor utnyttjade till att åka Vasaloppet.

Fjällkurs 1 byggde sin snöbivack klar och övernattade i den.

Fjällkurs 2, som redan sovit en natt i sin snöbivack gjorde en fjällmarsch på ca 2,5 mil och återvände till samma bivack på onsdagskvällen. Vädret var något sämre med dålig sikt och stundtals kraftig vind.

På kvällen när jag besökte bivackerna var sikten under 10 meter och jag hade svårigheter att hitta rätt. Första gången gick jag "spik" på fjällkurs 1:s bivack men fjällkurs 2 missade jag med ca 20 meter.

Eftersom jag hade radiokontakt med bivackerna och alla mätte bra återvände jag till lägret. Omedelbart efter jag fattat beslutet att återvända till lägret upptäckte jag ljuset från bivacken. Avståndet var då ca 15 meter dit.

Torsdagen var åter en strålande dag.

Vinterkursen återställde sin bivack på förmiddagen och använde eftermiddagen till en fjällmarsch på ca 1,5 mil.

Fjällkurserna gjorde en kort fjälltur och använde resten av dagen till materielvård.

På sista dagen, fredagen, genomfördes prov för skidlöparmärket samt ett prov i utförsåkning i den sk "Skåningabacken". Vädret var åter lite sämre, men de flesta kämpade bra på 15 km och i utförsåkning rundades käpparna fint även om vissa inte använde precis samma stil som Inge-Mar Stenmark. Resten av dagen användes till materielvård, inlämning av materiel, städning och lastning av fordonen.

Kvällen avslutades med lägerafton där jag hade glädjen att dela ut minnesplaketter till alla deltagarna och skidlöparmärken till ca 1/3 av dem. Trots det dåliga vädret hade nämligen så många klarat dessa märken. Dessutom kåkades råta och sjöngs visor, som diktats under veckan, där i första hand befälet uppmärksammats. Mycket händer ju på en sådan här veckan, som man efteråt kan skämta om.

Lördagen hörjade tidigt med revelj kl 06.00 med återställning och frukost varefter färden mot Göteborg resp övriga hemorter påbörjades kl 08.00 och en händelserik vecka var till ända. En del läsare kanske tycker att programmet för veckan är väl komprimerat och knappast liknar det vedertagna begreppet på en fjällsemester. Men detta är ingen fjällsemester utan en utbildningskurs med uppsatta mål och givna utbildningsbestämmelser.

Eftersom jag sedan 1949 varje år sysslat med vinterutbildning någon period har en del erfarenhet samlats i utbildningsbestämmelserna.

som jag skrivit och myndigheten fastställt. Ändringar har införts efterhand med iakttagande av elevernas önskemål. Eleverna anmäler sig frivilligt, liksom instruktörerna till den fastställda utbildningen. I och med att man blivit antagen och kommit till kursen kan man inte välja godbitar ur programmet utan är tvungen att "hänga med".

Hur "hänger" då ungdomarna med?

Fjällkurs 2:

Samtliga elever deltog i alla övningar till och med torsdag, under längdloppningen på fredagen var det ett visst bortfall främst på grund av det dåliga vädret, vilket gjorde att några ansåg sig trötta efter föregående dagars övningar. Efter längdloppningen piggnade de dock till och sedan fullföljde samtliga programmet.

Fjällkurs 1: (Obs med 4 flickor)

Genomförde programmet till 100% to m torsdag.

Alla utom 3 (pojkar) ställde upp på 15 km. 50% varav 1 flicka fullföljde. Resten av programmet genomfördes av alla.

Vinterkursen: (med 4 flickor)

Något sämre resultat men fullt förklarligt.

En pojke fick feber redan på söndag morgon och beordrades i säng. Det visade sig sedan vara halsfluss och för honom behövdes hela veckan ut kurera detta.

En pojke ramlade och satte stavens handtag i ena ögat, skadan var dock inte värre än att han var full frisk på fredagen. En pojke ramlade på söndagen och slog ett knä så att han kunde inte helt hänga med resten av veckan. När vi åkte hem var han dock helt frisk.

Resten deltog till 100% utom under fredagens längdloppning där ca 25% inte ställde upp förberärande vissa skavanker. Efter längdloppningen deltog alla.

Jag påpekar att vädret under längdloppningen var så dåligt att jag övervägde att inställa projektet.

Jag anser alltså att våra ungdomar (16-18 år) väl klarar det uppgjorda programmet.

Elevernas omdöme speglas i följande visu som framfördes på avslutningsfesten.

TRANSTADSLÄGRET 1979

Melodi: Brevet från kolonien.

- 1) *Här på lägret uti Sälen
får man skoskav över hälen
när man vandrar över fjällen
kommer o'fast inte hem förrän på kvällen.*

- 2) *I en driva skall man böka
för att göra sig en snoka
för att sova över natten
men det brukar vara kallt som bara katten.*
- 3) *Kronans burkmat den skall käckas
fast man nästan börjar kräkas
grönsaksgrötan den är botten
man borde nästan ta och slänga bort den.*

- 4) *Fastän alla hörjar svära
måste vi på ryggen bära
en ryggskäck med massa sküt i
om man ända hade Cola och Ba-card-i.*
- 5) *Tuppen kallar oss kycklingar
han tror vi är ena ynklingar
men vi slog honom uti spåret
så nu retas vi nog resten utav året.*
- 6) *Nu tror han vi skall spexa
men då får han sig en läxa
för nu får han sig en känga
som han kan i huvudet dänga.*
- 7) *Tuppen Karlsson föll på häcken
när han skulle över bäcken
så vi ville honom giva
ännu en extra stödjeskida.*
- 8) *När vi på fjället åkte
en Palm vi råkte
det var ju konstigt mitt på fjället
för det var ju inte alls rätta stället.*
- 9) *Kapten Löfgren är en barsk en
när han visiterar i buracken
då skall allting va' i ordning
men så är ofta fallet inte i vår våning.*
- 10) *Kapten Hellekant är en frisk en
men i måndags var han en sjuk en
kanske var han simulanten
eller ville han bara vara hemma med tanten.*
- 11) *Nu är slutet ganska nära
men vi har mycket kvar att lära
så nästa år vi återvända
då får vi se vad som kommer att hända.*

KURS MOT NORGE

Befälsskolan genomför varje år med sina blivande båtchefer en sjöexpedition till Norge. Ledare för denna är regementets I. lärare i Navigation kaptien Georg Gustafsson.

Trö nu inte att KA-fyren har infört politisk debatt på det ekonomiska planet när Du ser rubriken. Artikeln handlar om något betydligt enklare: Kustartillerister på örlogsbesök i Norge. Sedan 1974 gör Befälsskolans Båtkurs årliga besök på motsvarande utbildningsanstalt i Norge och jag har blivit ombedd att berätta om ramen kring dessa visiter.

Först lite om utbildningen. Den ovan omtalade båtkursen är den praktiska delen på Befälsskolans utbildning av blivande båtchefer. Utbildningens mål är att ge eleverna en så allsidig utbildning som möjligt i skärgårdsnavigering under dager och mörker, militärledsnavigering, radarnavigering under komplicerade förhållanden och självfallet också manövrering och övrig tjänst ombord. Eleverna skriver dessutom skepparexamen på Sjöbefälsskolan och avlägger prov för erhållande av radarnavigeringscertifikat.

Båtkursen pågår under 8 veckor och bedrivs i olika skärgårdsavsnitt samt utefter kusten med övernattnig i olika hamnar på Västkusten. 1974 ansåg vår dåvarande regementschef, Kjell Werner, att vi skulle företa ett örlogsbesök i Norge. Han hade goda kontakter med chefen för Kystartilleriets Befälsskole på Oscarsborgs fästning utanför Dröbak i Oslofjorden. Chefen för Befälsskolen 1974, Paul Røst, hade tillsammans med många andra norska kustartilleriofficerare genomgått en stor del av sin utbildning i Sverige, så de goda kontakterna var ganska naturliga. Försvarsattaché i Norge under mitten av 70-talet var Lars Ahlström, vår nuvarande ordförande, och detta försämrade givetvis inte möjligheterna att ordna ett besök. Arrangemangen löstes så bra att vi, när Du läser detta, har gjort sex strandhugg i Norge med fartyg och båtar från KA 4.

Besöket varade de första gångerna fredag-måndag förmiddag, men har sedan förlängts med en dag för tävlingar. Torsdag kväll ligger vi i Strömstad, varifrån vi startar klockan 07.00 för att vara framme i god tid till 14.00.

Första året hade vi beställt lots som mötte oss vid gränsen. Efter en stund överlät han navigeringen åt de "svenske" och trots detta var vi framme i tid. I Oslofjorden embarkerade förbindelseofficeraren, Tor Ellerbakken, och han tog väl hand om oss. Vi lärde känna honom väl eftersom han blev vår förbindelseofficer i fyra år. Det var en "gla gutt" som kunde både lyssna till och berätta norsk-svenska historier.

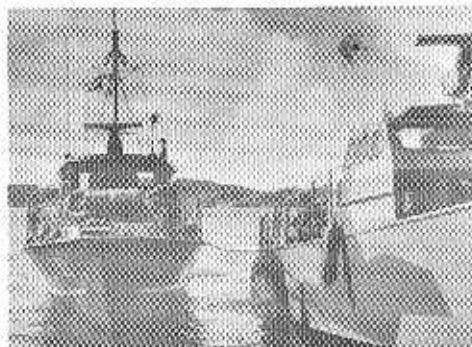
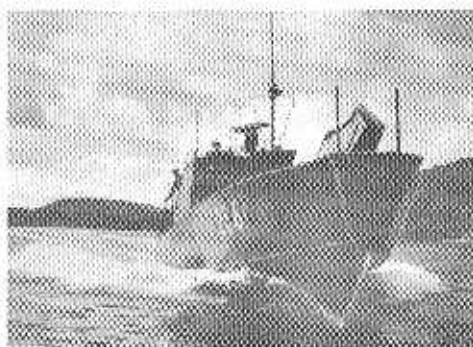
När vi kommit till kaj på Ka-holmarna där Oscarsborg ligger, mottogs vi av kommandant och skolechef. När visiter och svarsvisiter var avklarade inbjöds befälet till gemensam middag i fästningen. Det blev en glad och otvungen tillställning som delvis kvitterades med regementschefens party ombord på Mul II under lördagen. För de värnpliktiga ordnades hussturer in till Oslo där norska elever var värdar och visade alla begivenheter som Holmenkollen, Frognerparken, Hjemmevernsmuséet på Akershus och Fremmuséet på Bygdøya. Efter visningarna var norrmännen duktiga guider även när det gällde nöjeslivet i Oslo.

Lördag förmiddag visades Oscarsborgs fästning med sakkunnig redogörelse för striden med Blücher av kommandanten, kommandörkapten Solli. Solli deltog som officer i ett luftvärnsbatteri på östsidan av Oslofjorden den 9 april 1940 så han visste verkligen vad han talade om.

Vi fick alltså en inblick i deras utbildning och blev imponerade av deras utrustning på IIV-området. Där ligger vi långt efter! Filmer från deras uthållningsövningar visade att några "silluljokar" inte hade haft stora möjligheter att klara av de strapatserna.

Studiebesök anordnades i Horten, dels på Simrads anläggningar och dels på Marinemuséet. Simrad tillverkar teknisk utrustning för navigering, bl a ekolod och sonar. Sonar används som hjälpmedel vid uppspårning av exempelvis sillstäm, men kan också användas i andra sammanhang. Marinemuséet som är öppet för allmänheten rekommenderas. Väl använd tid!

Som jag tidigare nämnt har besöket utökats med

en dag som används för tävlingar av olika slag. I en del grenar kan vi faktiskt ta "labbe" på normmännen, men i stafett utför och uppför valarna är dom de starkare. Dagen avslutas med gemensam middag för alla, även dom som inte fått plats i respektive lag.

Helhetsintrycket efter varje sejour är att vi blivit mycket väl emottagna och att vi trivts i våra värdars sällskap. Många kontakter har knutits under årens lopp och dessa upprätthålles fortfarande. Diskussioner har förts om möjligheter att Befallsskolen skulle komma hit till oss, men problematiken har inte lösts ännu. Vi har ju förflyttningen till skänks vilket underlättar; det norska kustartilleriet har inga fartyg och båtar i vår omfattning och heller ingen navigationsutbildning. Framtiden får utvisa om vi kan återgälda värdskapet.

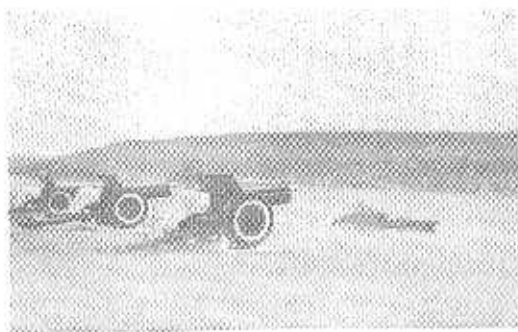
Vår hemresa går från Ostlofjorden rakt ut i Skagerack där eleverna får gå under däck i några timmar, varpå respektive instruktörer styr på olika kurser. Därefter får eleverna angöra Bohuskusten från okänd position. En kvalificerad avslutning efter besök i sjöfartsnationen Norge!

Oscarsborg

MYCKET KORTFATTAD HISTORIK SAMT EN LIKA KORTFATTAD BESKRIVNING AV FÄSTNINGENS ROLL VID TYSKARNAS ANGREPP 1940.

Ka-holmarna är två små öar – något större än Älvshörsön – utanför Dröbak mitt i Ostlofjorden. Ka står ej för kustartilleri. Ingen vet dock med säkerhet va Ka betyder, kanske en förvanskning av ku (ko) eftersom öarna en gång användes för betesgång.

På öarna har funnits försvarsanläggningar sedan 1600-talet. Först på 1800-talet blev anläggning-

Utsikt från Oscarsborg

en betraktad som fästning. 1853 fick fästningen en garnison. När Oscar I besökte fästningen 1855 erhöj den namnet Oscarsborg. Kanonerna som användes i striderna mot tyskarna monterades 1892! När de tyska (!) pjäserna omlastades i Oslo (Christiania) för leverans bar det sig inte bättre än att en av de tre 28 cm:s kanonerna föll i vattnet. När den sedan bärgades döptes den till Moses. Moses betyder ju: Den som blev hämtad ur vattnet. Därmed var det också givet att de två andra skulle ha namn ur bibeln och de döptes till Josua och Aron.

Under åren 1914-1918 var fästningen väl preparerad för att ta sig an eventuella fiender. Tyvärr började ett allmänt förfall efter första världskriget. Icke ens vid krigsutbrottet 1939 var den norska regeringen positiv till en upprustning. Idag tjänstgör fästningen som utbildningsanstalt för norska kustartillerister.

9 APRIL 1940

På kvällen den 8 april närmade sig en främmande flottstyrka Oslofjordens mynning. En liten patrullbåt, Pol III, var den som först kom i kontakt med fienden. Befälhavaren lät skjuta varningsskott, men effekten uteblev, fartygen fortsatte. Patrullbåten nedkämpades och besättningen tillfångatogs. Chefen sårades, föll i vattnet och kunde inte räddas. Han blev den förste som fick sätta livet till i kampen mot tyskarna.

I yttre Oslofjorden fanns batterier på Bolaerne och Ranøy och dessa var beredda att avge eld mot de framryckande fartygen. Varningsskott och verkanseld avgavs utan att ha avsedd effekt. Mitt i Oslofjorden landsatte tyskarna styrkor som skulle ta batterierna på Bolaerne och Ranøy samt den norska marinens (flottans) huvudstation i Horten.

På Oscarsborg hade kommandanten vid midnatt fått meddelande om att strid förekommit ute i fjorden, men han visste inte vilken nationalitet fienden hade. Kommandanten, överste Eriksen, lät göra klart för strid. Det var inga rutinerade soldater han hade under sig, dom hade kommit till fästningen den 1 mars och dessutom blivit reducerade 1 april.

När kanonerna laddats skymtade fartygen i gryningen. Först på 1800 m avstånd gav överste

Eriksen order om eld. Två skott avlossades först från Moses och sedan från Aron. De 345 kg tunga projektilerna träffade båda Blücher, den ena uppe på kommandobryggan och den andra två fulltankade flygplan. Brand utbröt och besättningen lyckades inte släcka den. Blücher träffades också av ett flertal projektiler från batterier på östsidan fjorden. Pjäsbetjäningarna på Oscarsborg hann inte få iväg några fler skott, tyskarna satte igång en nedhållande eld som omöjliggjorde vidare eldgivning med de omönderna pjäserna.

Blücher fortsatte inåt fjorden som en brännande fackla. Utöver de explosioner som uppstod när branden nådde ammunitionsupplag och bränsleförråd inträffade två kraftiga explosioner – Blücher träffades av två torpeder från ett torpedbatteri. När de andra fartygens befäl såg detta beordrade de helt om på eskadern och den försvann söderöver. Befälhavaren på Blücher ankrade upp fartyget en distansminut norr om Ka-holmarna. Personalen försökte släcka de många bränderna men misslyckades. När ett stort ammunitionslager detonerade stod det klart att Blücher inte kunde räddas. De 2500 ombord fick order om att överge fartyget. Samtidigt som Blücher började sjunka, ca 1400 kom frusna, våta och brännskadade iland på Oslofjordens östsida. Ingen dödades eller sårades på Oscarsborg eller på batterierna vid Drönak. 0622 gick Blücher till botten, där den fortfarande ligger. Små mängder olja som kommer upp till vattenytan då och då talar om läget.

Fästningen var oskadd och klar för fortsatt kamp. På morgonen sattes flyg in mot Oscarsborg och de höll på med bombning till 18-tiden. När kapitulationshandlingarna skrevs under den 10 april 0900 var dock fästningen fortfarande helt funktionsduglig.

I och med att den tyska flaggan hissades intill den norska på fästningen var den strid som för fästningens del varade i 15-20 minuter. Det var en insats som gav konung och regering den tidsfrist dom behövde för att komma iväg från Oslo och leda den fortsatta kampen från annan plats. Fakta ur "Oscarsborgs fästning" utgiven av Försvarets Krigshistoriske Avdelning.

I kontrollornets radio på flygplatsen kommer ett meddelande:

— WAB-53 till kontrollornet. Jag har tio liter bränsle kvar. Anhåller om instruktioner. Kom.

— Detta är kontrollornet till WAB-53. Bli inte nervös. Ta det framför allt lugnt. Tala om vad ni kan se för landmärken. Kom.

Efter en spänningsmättad tystnad återkommer rösten:

— Detta är WAB-53. Jag står på plattan och undrar bara var tankbilen finns.

NÖJDS KONDITORI

Hammarkulletorget – tel. 30 46 97
Gårdstens affärscentrum tel. 30 46 88
Långedragsvägen 22 tel. 29 15 81

REKOMMENDERAS

Vänd Eder med förtroende till

Juvelerare

BERTIL GRAHN

Axel Dahlströms torg 1 - Tel. 41 86 44

Göteborg

Stor sortering

när det gäller priser och gåvor

Gravryrarbeten utföres å Egen verkstad

Allt i branschen

VÄLKOMMEN!

Ekebäcks Motor AB

Varholmsgatan 2

Tel. 42 54 02

Alla slag av bilreparationer

BILRUTOR

BÅTRUTOR

TAVELINRAMNING

GLASINSÄTTNINGAR

Reparationer och nytt

GLASSLIPERI

Plexiglas Lamellglas

Stort sortiment av ornamentsglas

Godkänd av försäkringsbolagen

GRAFISK

SJUKHUSSERVICE AB

BOX 3060 400 10 GÖTEBORG

Servicestation

Sven Iversén

Ängkärrsvägen 4

V. Frölunda

Fullständig service

Bensinautomat

Öppet hela dygnet

Välkomna!

Kamratföreningen

kallar

DIG

Kustartilleriets kamratförening i Göteborg inbjuder härmed samtliga, som är eller har varit anställda vid Kustartilleriet eller har fullgjort sin värnplikt vid Kustartilleriet, till medlemskap i föreningen. Anmälan om inträde kan ske direkt till sekre-

turen eller skattmästaren, men kan också ske genom insättande av årsavgiften kr 15:- på postgiro 4 50 49-4. Om Du gör Din anmälan om inträde per postgiro, skriv fullständigt namn, titel, adress, födelseår och födelsedag på talongen!

Föreningsaktiviteter 1979

Aktivitet	Tidpunkt	Plats	Anmälan senast
Årsmöte m kaffe	10 maj kl 19.00	FBU-lokalen Järntorget 3	29 20 80/228, 8/5
Känsödagen m lunch	7 juli kl 09.00	KA 4 hamn	29 20 80/129, 5/7 eller 77 10 48
Krigsmans erinran m lunch	17 aug kl 11.00	Kasernvakten	29 20 80/119, 16/8
*Högvaktsavlösning	31 aug - 2 sept	STOCKHOLM	
Kräftor	20 sept kl 18.30	Vakten anvisar	29 20 80/228, 18/9
Årtmiddag	8 nov kl 18.30	Vakten anvisar	29 20 80/228, 5/11

*Befälsskolan KA 4 svarar preliminärt för högvakten på Stockholms Slott under denna tid. Styrelsens tanke är att även hemmastyrkorna, dvs våra fruor (motsv) skulle kunna följa med. En buss för 40-50 personer kostar ca 4 000:- tur och retur. Om tillräckligt stort antal ställer upp blir resekostnaden inte så stor. Övriga ar-

rangemang håller vi på att undersöka. För att kunna planera ordentligt behöver vi ha antalet intresserade innan midsommar. Ring gärna Georg Gustafsson 45 66 59!

Välkomna

STYRELSEN

Sekreterarens spalt

Veteraner 1979

Vid årsmötet i maj kommer Veterannålen att utdelas till det hittills största antal som fått den samtidigt. För yngre medlemmar kanske det skall påpekas att det krävs 20 års medlemskap för att ernå denna utmärkelse.

Styrelsens förhoppning är att ordföranden vid årsmötet får dela ut nålen till så många som möjligt av nedanstående medlemmar.

Bror Aghed	Rolf Brix	Gustav Odkrans
Hans Ekelund	Carl-Magnus Frisk	Erik Widell
Georg Gustafsson	Erik Hessel	Tage Thorén
Arthur Holmqvist	Sven-Olof Håkansson	Georg Wockatz
Carl Johansson	Arvid Karlsson	
Erik Knöös	Henry Mauritsson	

Nya medlemmar

Återigen har vi lyckats få in ett relativt stort antal nya medlemmar, vilket är glädjande.

Vi hälsar följande hjärtligt välkomna i vår krets:

Sigurd Dahlin	Harry Mattsson	Jan Wittrock
Kjell Nilsson	Stig Remmert	Freddie Jörn
Martin Rydbeck	Åke Sundstedt	Lennart Johansson
Leif Svala	Eric Tärnberg	Ebbe Lindholm

FÖRENINGSNÅLEN, KLUBBMÄRKET OCH BLOMSTERFONDEN

Föreningsnålen bör varje medlem ha fästad på sitt rockuppslag. Den är ett tecken på att Du tillhör en militär förening, där inga gradskillnader finns, en förening för det goda kamratskapet. Nålen kostar kr 15:- samt porto kr 1:30.

Klubbmärket att användas som ficklocksmärke på blazer mm har rönt stor uppskattning.

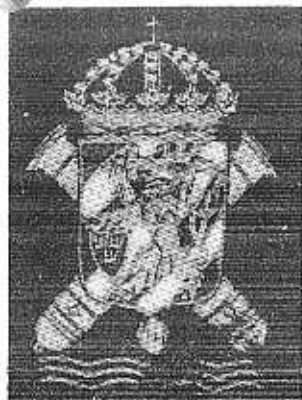
Märket kostar kr 25:- samt porto kr 1:30.

Blomsterfondens medel används vid hedersbevisningar av olika slag.

Beställningar och inbetalningar kan göras direkt till skattmästaren eller på postgiro 45049-4.

Skilj därvid noggrant på de olika posterna, t. ex. medlemsavgift, blomsterfond, föreningsnål eller

klubbmärke.

Kustartilleriets Instruktörsskola

I vår utbildningsserie får vi denna gång redogörelse för utbildningen vid kustartilleriets instruktörsskola. Skolchefen Mj Bylund svarar för denna information.

BAKGRUND:

Kn Harry Nyström har meddelat nedanstående anteckning om stamskolan vid regementet på 40-talet.

Fram till början av 50-talet anställdes stamrekryter på 3-års kontrakt. Vid anställningen hade rekryterna ingen vplutbildning. Utbildningsgången var:

1. året stamrekryterskola

Rekrytutbildning + svenska, matematik, biologi (engelska för dem som gick högre linjen - dvs som gått några år på realskola motsv)

2. året korpralskola

Helt militär utbildning, befälsutbildning befördran till vicekorpral efter 18 mån tjänst, korpral vid korpralskolans slut.

3. året furirskola

Fortsatt befälsutbildning + svenska, matematik, engelska, fysik. Befördran till furir efter 3 år.

Första stamrekryterskolorna 1942 och 1943 var förlagda till Älvsborgsskolan (låg vid nuvarande vagnhallarna i Majorna). Skolan användes såväl till förläggning som lektionsal. Vissa lektionsrum lånades i Kungsladugårdsskolan. Exercisplats var Gröna vallen. Markstridsutbildningen ägde rum vid landfästet av Älvsborgsbron. Gymnastiksal liksom filmsal utnyttjades på Nya Varvet.

Högsbo skjutbana användes. Rekryterna marscherade dit. Bland befälsom tjänstgjorde där märks bl a Skolkompanichefen dåvarande Il Sten Lindblad, B Neijd, E Hessel, furirerna Gunnar Jansson, Carl Pettersson och Stig Svanberg.

År 1943-44 var såväl stamrekryt som korpralskolan förlagd till Älvsborgsskolan. Furirskolan låg på annat förband. Antalet stamrekryter var omkring 125 och korpralskolans ca 75.

1943 års rekryter förlades hösten 1944 till Hjuvik för korpralskola. Samma år gjorde 42 års rekryter furirskola på Älvsborgsskolan. 1944 års rekryter påbörjade sin utbildning på KA 4:s nuvarande område. Från och med hösten 1945 var all

stamutbildning lokaliserad till Käringberget. Stamskolorna var förlagda på olika batt fram till det InstrS tillkom.

Instruktörsskolan startade 1955 med kn Elof Gustrin som skolchef. Vid skolan gick Isk 1 som läste civila och militära ämnen. Vid Isk 2 erlöll icke tekniker civil utbildning motsvarande realskolans årsklass 3 och i en högre linje erhöles realskolekompetens i svenska och matematik. Till Isk 2 tekniker ställdes intagningskravet real-examen men i praktiken intogs elever med lägre förkunskaper. Utbildningsnivån efter Isk 2 var drygt realexamen i ämnena matematik, fysik och tekniska ämnen.

Efter genomförd Isk 2 erhöles eleverna betyg som låg till grund för kompo- och rego-utbildning. 1962 genomfördes grundskolereformen som påverkade utbildningen vid skolan fram till 1965. Då påbörjades kompletterings- och påbyggnadsutbildning, som innebar att elever med tvåbokstavig linje (praktisk inriktad utbildning) genomgick kompletteringsutbildning som förde upp utbildningen till i nivå med enboksstavig linjes (gymnasieförberedande) inriktning. Påbyggnadsutbildning innebar att gymnasial utbildning erhöles i svenska, engelska, samhällskunskap, fysik och ergonomi. Samtidigt höjdes teknikernas utbildningsnivå ytterligare.

Övergången till kompletterings- och påbyggnadsutbildning innebar att utbildning i militära ämnen och lämplighetsbetyget försvann från Isk 2.

I början av 70-talet sammandrogs instruktörsskola 3 till KA 4.

Armén har utbildat plutoffelever i civila ämnen från början av 70-talet vid skolan. Dessutom har musikspiranter utbildats i civila ämnen under tiden 1960-1972.

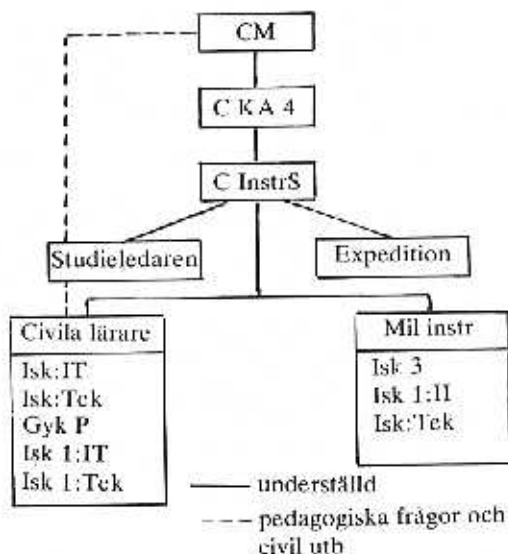
NÅGRA FAKTA OM INSTRUKTÖRSSKOLAN

Skolans uppgifter:

- att genomföra plutonofficersutbildning, främst i vad avser allmänna läroämnen och ledarskapsutbildning

- att kontinuerligt följa upp behov och lämplig utformning av reglementen, instruktioner och övriga publikationer inom skolans verksamhetsområde samt att då så är motiverat föreslå förbättringar
- att genom lämpliga åtgärder befrämja främst ledarskapsutbildningen inom för skolan aktuell befälsnivå
- att genomföra gymnasiekurs i allmänna läroämnen för elever ur armén från miko V och B

Skolans organisation:

Utbildning:

Sammanlagt c:a 160 elever passerar skolan under tiden september till juni.

Under detta utbildningsår har nedanstående utbildning ägt rum:

Instruktörsskola 1 (9 icke tekniker och 7 tekniker) har läst vid skolan 1978-09-11 – 1979-03-11. Ungefär 45% av utbildningstiden har eleverna haft gemensam utbildning i allmän

Studieledare S-O Håkansson

utbildning, fält- och markstridsutbildning och befälsutbildning. C:a 10% av tiden har gemensamt ägnats åt psykologi, pedagogik och socialkunskap, som är en grund för ledarskapsutbildningen.

Icke tekniker har haft utbildning i huvudtjänst med Befälskolan och teknikerna har under denna tid, c:a 420 timmar, läst matematik, fysik och tekniska ämnen för att få förkunskaper för 2-årigt gymnasie praktisk linje.

Efter 03-11 fortsätter icke-teknikerna med huvudtjänstutbildning och teknikerna har specialkurser, varvid maskin- och pjästekniker fortsätter vid skolan med utbildning i civila läroämnen.

Instruktörsskola 2 ur hela kustartilleriet (18 icke tekniker och 10 tekniker) läser vid skolan 1978-04-04 – 1979-05-06. Hela tiden utnyttjas för utbildning i civila läroämnen för att eleverna skall få 2-årig gymnasial utbildning på SO-linjen i svenska och engelska, samhällskunskap och matematik. I naturkunskap erhåller de utbildning motsvarande årskurs 1 på 2-årig gymnasial linje (SO-linjen).

Efter 05-06 tjänstgör eleverna på respektive hemförband som biträdande instruktör vid grundutbildningen av vpl.

Instruktörsskola 3 ur hela kustartilleriet (44 icke tekniker och 9 tekniker) har utbildats vid skolan

Lektion i elektronik på labsal

Lärare under förberedelse i kollegierummet

1978-09-11 - 12-22 och erhållit fortsatt allmän utbildning i bland annat försvarsupplysning, stabs- och förvaltningstjänst samt fysisk träning steg 1. Kunskaperna i fält- och markstridstjänst har förbättrats. Stor vikt har lagts vid ledarskapsutbildning och instruktörstjänst.

Gymnasiekurs (GYKP) från arméns förband i miko V och B läser vid skolan ca 4 veckor längre än ISK 2 och detta ger dem kompetens att läsa PK-utbildning (motsv. ISK 3).

LÄRARE

Under det gångna året har 18 civila lärare undervisat på skolan. Bland lärarna kan nämnas adj. S-O Håkansson, A. Häggmark och Kj. Svensson, som varit på skolan från mitten av 50-talet.

Instruktörsskola 1 och 3 har haft militär kurschef och 5 instruktörer, som varit helt engagerade i den militära utbildningen. Tre av instruktörerna på ISK 3 har kommenderats hit som instruktörsförstärkning från annat KA-regemente. Expeditionen har haft ett stort arbete med att understödja eleverna, betala ut rese- och traktamentsersättning, svara för sjukredovisning mm för 160 tjänstmän.

UTBILDNINGSGÅNG

Utbildningsgången till plutonsofficer, icke tekniker, framgår av nedanstående översikt, som är hämtad ur SRKA 4:1.

Utbildningen vid ISK 1:1, ISK 2:1 och ISK 3:1 är förlagd till instruktörsskolan.

FRAMTIDEN

Försvarets gymnasieutredning, FGIU, har lagt sitt betänkande, som skall ligga till underlag för en proposition. Arbetet på detta pågår för fullt. Grundprincipen är att all utbildning i civila läroämnen skall överföras från försvarets egen regi till SÖ. Enligt uppgift planeras genomförandet till 1982. Instruktörsskolans framtida verksamhet har även stark koppling till genomförandet av nya befälsordningen (NBO).

Enligt marinstabens för närvarande gällande plan skall sista ISK 1:1 genomföras nästa budgetår. Sista ISK 2 och ISK 3 genomförs med avslutning hösten 1981. Från hösten 1981 skall NBO vara genomförd, så att den första kursen i officershögskolan (OHS) utbildas. Enligt planerna skall OHS ligga på nuvarande instruktörsskolan. Förutom OHS genomförs 1981/82 den sista gymnasiekurs 2 för elever, som är antagna till kompaniofficersutbildning.

Utbildning till plutonsofficer, icke tekniker
Första siffran i kursens nummer anger Isk 1, 2 eller 3

Elev- grupp	Förskol- stages	År skola	1		2		3		4		1982	1983	1984		
			aug	sept	okt	okt	sept	okt	sept	okt					
1P	G		ISK 1:1	ISK 1:2	ISK 1:3	ISK 2:1	ISK 2:2	ISK 3:1	ISK 3:2	ISK 3:3	ISK 3:4				
			KA 1-5	KA 1 (SK)	KA 1 (SK)	KA 1-5	KA 4	KA 1-5	KA 4	KA 1-5	KA 4 (SK)	KA 1-5			
				KA 2 (SK)	KA 3 (SK)										
				KA 4 (SK)	KA 5 (SK)	KA 2 (SK)									
2C	AB		ISK 1:1	ISK 1:2	ISK 1:3	ISK 3 - Isk 3 (SK)									
			KA 1-5	KA 1 (SK)	KA 1 (SK)	KA 1-5									
				KA 2 (SK)	KA 3 (SK)										
				KA 4 (SK)	KA 5 (SK)	KA 2 (SK)									

Teckenförklaring

- ISK - instruktörsskola
- IT - icke tekniker
- G - grundskola
- AB - allmän behörighet
- SA - sjöfrontartillerilinje
- LV - luftvärnsartillerilinje
- MIN - minilinje
- SK - sambandslinje
- KJ - kustjägarlinje
- UHA - underhållslinje, allmän

Angivelse

- 1) Exakta löper för olika kursers början och slut anges i tabellen KA
- 2) Total utbildningsstad i år

Förkortteckning

- GU - grundutbildning
- ISK 1:1 - allmän militär utbildning och navdiktjänst
- ISK 1:2 - navdiktjänst
- ISK 1:3 - trupptjänst
- ISK 2:1 - teoretisk utbildning, allmänna läroämnen
- ISK 2:2 - trupptjänst
- ISK 3:1 - allmän militär utbildning
- ISK 3:2 - trupptjänst
- ISK 3:3 - SK: radarkurs, MIN: min- och bätkurs, SK: trupptjänst
- ISK 3:4 - trupptjänst

MAJORNAS LASTBILAR

ASKVÄDERSGATAN 7 417 34 GÖTEBORG

Tel. 530005

**KRAN-, TIPP-, FLAK-, DRAGBILAR
TRAILERS
CONTAINERTRANSPORTER**

VI ORDNAR RESAN

åt Er med

Flyg, Tåg, Båt, Buss

Tjänsteresor

Vpl 10-resor

SJ Resebyrå

Hotellplatsen 2

Tel. 031/17 61 05

ANNONSPRISER

1/1 sida	720:-
1/2 sida	360:-
1/3 sida	240:-
1/4 sida	180:-
1/6 sida	120:-
1/12 sida	60:-

Redaktionen tackar alla annonsörer för deras medverkan och uppmanar läsarna av tidskriften att ta deras tjänster i anspråk.

HAGENS FISKHALL

Bröderna Berndtsson
Långedragsvägen 61
Tel. 29 04 50, 29 35 39
Färsk fisk, grönsaker
och blommor dagligen

GLASHYTTAN

Norra Gubberogatan 7
Slottsskogsgatan 62

GLAS OCH KRISTALL

LJUS OCH LJUSMANSCHETTER

LJUSKRONOR OCH LAMPOR

Affären med det stora sortimentet och de vänliga priserna

VALKOMNA!

Gammalt och nytt

Gammalt

Nedanstående dagordning för Kungl. Smålands Husarregementet har nedtecknats av Gustaf Werner, fader till Öv. 1. Kjell Werner, som vänligen ställt den till KA-fyens förfogande.

Dagordningen vid Kungl Smålands husarregemente år 1904

Vid Kungliga Smålands husarregement' jag tjenar så glad, fast än två år jag tjent i Stockholm vid trängen, men nu tänker jag beskrifva den ordning vi hafver hvar dag.

Ja, klockan på morgonen fem får vi höra reveljen, då börja vi alla oss röra. Vi kläda oss, dricker vårt kaffe med mer och sedan åt stallet oss hastigt beger.

Där skola vi fodra och ryckta den hästen, som en hvar har fått sig tilldelad för rusten, tills klockan blir sju, då till korum vi går, och sen klockan åtta vi frukosten får.

När klockan slår nio, vi skola marschera till salen för att där få gymnastisera.

Den timman är rolig – husarernas bruk är att hafva kroppen så ledig och mjuk.

Ifrån gymnastiksalen genast vi skrider till stallet och sadlar, och hastigt vi rider omkring Ränneslätt liksom agnar för vind, – då klappar vårt hjärta, då flammar vår kund.

Och dessa två timmar så hastigt försvinna, ty klockan är tolv förrän vi det förnimma.

Sen skola vi ryckta vår springare varm tills klockan slår ett får vi hvila vår arm.

När klockan slår ett får vi middagen äta och sedan två timmar vi ej bör förgäta, som vi hafva fria till rast och till ro, då tager vi lifvet så lätt skall ni tro.

Här sjunges, här dansas, de sloss och de spelar, och den som har något, med andra han delar till klockan blir tre, då vi uppställning har för att exercera som Smålands husar.

Men dessa två timmar, de äro så sakta för vi måste nog på ställningen akta, tar emot instruktionen och att vara rak det är för husaren en nödvändig sak.

Men klockan hon måste till fem ändå äro, då blifva vi fria, då skola vi hvila, men hvilat hon blifver för oss icke lång ty fröjda vi skola med spel och med sång.

Vi dricker vårt kaffe, men strax oss begifver till rummet, där dansas och spelas med ifver till klockan blir sju, då till stallet det bär, att fodra och vatna och ströbädda där.

Vi korum skall hålla, när klockan slår åtta för psalmen och hönen vi hufvuden blotta och ber att gud med sin mäktiga hand bevarar vår konung och fädernesland.

Sen äta vi kvällsmat så nöjda i sinnet, och vad som är lärt, många slagit ur minnet, och sedan till rummet oss glada beger att fröjda en timma, som lifvet sig ler.

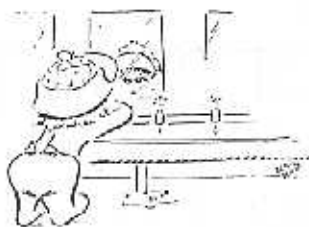
Och klockan half nio vi tapto hör ljuda och sen klockan nio går tystnad, då bjuda vi sängen på kroppen och sofver en stund tills morgonen randas, då vaknar man sund.

Om någon vill veta hvem detta har skrifvet, så är det en gosse så glad ut i lifvet. Hans nummer är 6 uppå fjerde skvadron och Werner är namnet uppå hans person.

Tecknat å Kungliga Smålands husarregementes samlingsrun den 12 januari 1904 af Gustaf Werner.

Dagordning KA4 1979

Vardag kl	Förrättning m m
06.00	Revelj
06.30	Uppstigning
06.45	Uppställning i logementen. Visitation av klädsel, sängar och skåp. Sjukanmälan.
06.45	Senaste inpasseringstidpunkt för vpl (korpral och lägre) som cjbör på KA 4.
06.30-07.15	Frukost Morgonmål
07.30	Visitation av städningen. Uttryckning till övningar och arbeten.
08.00-09.00	Flaggor hissas.
11.30	Inryckning från övningar och arbeten.
11.30-12.30	Lunch Mellammål Middag
12.30	Uttryckning till övningar och arbeten.
14.30-16.30	Uppställning och utbildning av pågående brandberedskap vid brandstationen.
16.30	Inryckning från övningar och arbeten.
16.30-17.15	Middag Kvällsmåltid
17.30	Uppställning av beredskapstropp Flaggor halas.
24.00	Tapto
00.30	Tystnad. Eldvisitation

IDROTTSAKTUELLT KA 4

Idrottsofficeren på KA 4, Bror Åke Larsson, umälar aktuella idrotts händelser och manar till fortsatt kamp för den goda konditionen.

Idrottsåret 1978 blev framgångsrikt för regementet. Kulmen nåddes då CM Guldsköld erövrades ännu en gång. Mera därom senare.

I början av mars genomfördes traditionsenligt "Vinterfältskjutningen" eller "Ågrenska skjutningen" som den också kallas efter prisdonatorn. Ett nytt vandringspris var uppsatt. Nytt var också skjutförfarandet. De vanliga figurerna var ersatta av självmarkerande figurer. Det gällde att på kortaste tid och med minsta antal skott nedkämpa ett antal målgrupper. Vid lika antal patroner avgjorde skjuttiden. Av de tävlandes reaktioner att döma blev tävlingsformen uppskattad. Tävlingen vanns av en av våra främsta k pistskyttar Georg Gustafsson. Lagtävlingen vanns av regoff.

Bertil Frankfeldt in action.

I juni månad var det dags för vandrigen på "Vildmarksleden". Årets upplaga blev den varmaste hittills. Trots värmen slog rekord, 3 tim och 46 min noterades för Bertil Frankfeldt, vår främste "långträdare".

I augusti arrangerade vi marinmästerskap i sjö-militär femkamp. Det såg länge ut som att vi skulle bli utan guldsköldspoäng i denna gren. Vi

Hans Nilsson - sjö-militära femkampens still going strong.

saknade en man i laget. Här ingrep överledaren, Överste Ahlström, och föreslog att Hasse Nilsson (48) skulle starta. Efter ett provlopp på hinderbanan var Hasse klar för start. Det gick över förväntan och i lagtävlingen lyckades han tillsammans med Håkan Roth erövrå 3 poäng på guldskölden.

Träningskampanjen "Vpl i TRIM" har genomförts även i år med bra resultat. Bäst lyckades 2. pluton Befäls som vann plutonstävlingen. I helt följdriktigt noterades plutonen också för ett mycket högt testvärde. I nuvarande svåra ekonomiska läge finns det inte pengar till att driva kampanjen som därför kommer att läggas ner.

Årets viktigaste marina tävling blev som vanligt marinmästerskapet i budkavteorientering. Skulle vi ännu en gång kunna erövrå guldskölden? En seger över Kustflottan fordrades, något som väl inte borde välla några problem. Men det blev en hård kamp som avgjordes strax före mål till vår fördel. Ola Svensson, vår främste orienterare, sprang sista sträckan. På de två första sträckorna sprang tvillingarna Lars och Hans Karlsson i nämnd ordning.

Övriga resultat under året som är värt att notera:

Följande regementsmästare korades: Handboll

Lagmästarna i fiktning 1975.

- Muldiv, Badminton - Rofand Erlander, Kpist ban - Leif Nirvander, Kpist fält - Georg Gustafsson, Pistol ban - Gunnar Strandberg, Fotboll - RadarS, Dagorientering - Lars Karlsson, Nat-orientering - Ola Svensson, Fälttävlan - Anders Björkander, Terränglöpning - Björn Nordgren Befäls. Långorientering - Björn Nordgren.

Till "Årets idrottsman" korades Lars Scharpf för stora internationella framgångar inom militär fiktning. Han blev även milomästare och tillsammans med Jonas Vaggö och Göran Larsson lagmästare.

Regementets bästa idrottsman alla grenar blev Stefan Fougberg, som vann poängtävlingen i "Serietävlan RegM".

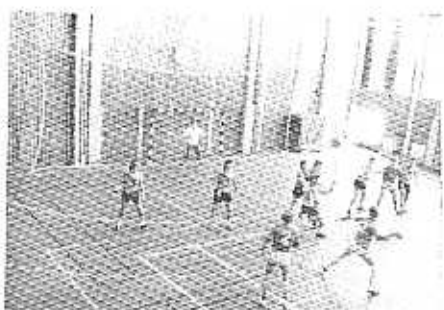
1979 år RegM startade med handboll. Populära segrare blev mycket oväntat Kasernbatteriet som i finalen slog RadarS med stora siffror.

Befälsskolans fysiska träning förbättras för varje år. De värden som uppnås efter nio månader ligger långt över CM riktvärde. Skolan har tillgång till en idrottsledare på heltid. Hans främsta

"Regementets bästa idrottsman 1978" Stefan Fougberg

uppgifter är planläggning, genomförande av tävlingar och tester, motivera träningen samt övervaka den. Arbetet på fältet sköter plutonsbefälet. Skolan har genom denna arbetsform visat hur idrotten skall vara organiserad för att ett bra resultat skall nås. I takt med att befälsläget förbättras, bör övriga skolor (motsv) få samma möjlighet att bedriva idrotten. Då skulle våra värnpliktiga ha ett mycket bättre testvärde vid utryckningen än som nu är fallet.

Goda möjligheter till idrottsaktivitet inomhus bjuds idag all regementets personal.

BERGA BLOMMOR FRUKT och GRÖNSAKER

Allt inom branschen
Tallstigen 2
Tel. 29 12 94

Helge Benjaminsson
FRISÉRSALONG
Långedragsvägen 134
Tel. 29 32 73

Vi har tryckt denna tidning

Vi trycker allt från visitkort
till böcker till låga priser

SKOLTJÄNST FÖRLAG
Järnbrottsgratan 27, 421 68 V. FROLUNDA
Tel. 41 49 09

FÖRSVARETS

MOTORKLUBB

verkar för
 ökad kunskap i trafikfrågor
 ökad trafiksäkerhet
 ekonomiska intressen
 rådgivning, rabatter, lånekassa m. m.

För medlemskap sök kontakt med

Avd. 80 - KA 4
 Styrelsen

In Memoriam

Följande medlemmar har sedan föregående
 årsmöte avlidit

Gösta Claesson

Gustav Frank

Carl Johannes Johansson
Chicago USA

Rudolf Kolmodin

Hugo Lindh

Teodor Lindqvist

Hugo Nordh

Vila i frid!

KUSTARTILLERIET

- en arbetsplats i skärgårdsmiljö

Om Du är ung och vill arbeta mål-
medvetet för Din framtid
sök utbildning till officer vid KA

Du får Kostnadsfri utbildning
Ett intressant arbete
Goda kamrater

Kontakta Rekryteringschefen KA4
Fack 42105 V. Frölunda
Tel. 031/29 20 80